

Sygn. akt I C 616/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Tomasz Kalsztein

Protokolant: Monika Miller

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2016 roku, w Ł., na rozprawie,

sprawy z powództwa W. M.

przeciwko B. M.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 8 kwietnia 2004 roku w sprawie o sygn. akt (...) zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w części w zakresie punktu 2 zasądającego od W. M. na rzecz B. M. kwotę alimentów po 700 zł (siedemset złotych) miesięcznie począwszy od dnia 1 maja 2009 roku,
2. zasądza od pozwanej B. M. na rzecz powoda W. M. kwotę 3.642,00 zł (trzy tysiące sześćset czterdzieści dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu w całości;
3. przyznaje i nakazuje wypłacić z funduszy Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz adw. B. P. kwotę 2.952,00 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu;

Sygn. akt I C 616/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 października 2012 r. powód W. M. wniósł przeciwko pozwanej B. M. powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi, XII Wydziału Cywilnego z dnia 8 kwietnia 2004 r. w sprawie o sygn. akt XII C (...) w części, tj. pkt 2 zasądającego od powoda na rzecz pozwanej alimenty w kwocie 700 zł miesięcznie, a także o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Powód wniósł również o zabezpieczenie powództwa przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie wskazanego tytułu wykonawczego do czasu prawomocnego rozpoznania przedmiotowej sprawy.

W uzasadnieniu powództwa powód wskazał, że wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2004 r. w sprawie o sygn. akt XII C (...) Sąd Okręgowy w Łodzi orzekł o rozwiązaniu małżeństwa W. i B. M. przez rozwód bez orzekania o winie, a w pkt 2 sentencji orzeczenia zasądono od W. M. na rzecz B. M. alimenty po 700 zł miesięcznie. Powód przez okres 5 lat wywiązywał się z nałożonego obowiązku. Po upływie tego okresu zaprzestał płacenia, gdyż obowiązek alimentacyjny wygasł z mocy samego prawa. Natomiast, po upływie tego okresu powódka nie wystąpiła do sądu o przedłużenie tego obowiązku. Mając to na uwadze, w ocenie strony powodowej wytoczone powództwo jest zasadne. Wniosek o udzielenie tego zabezpieczenia powód uzasadniał tym, że pomimo wygaśnięcia zobowiązania powoda, pozwana skierowała wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko niemu. Tymczasem, w przypadku

prowadzenia egzekucji przeciwko powodowi, późniejsze zwrot środków przez pozwaną będzie niemożliwy, gdyż uchyła się ona od podjęcia pracy.

/pozew 2-2 verte/

Postanowieniem z dnia 14 stycznia 2013 r. Sąd udzielił powodowi zabezpieczenia powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi A. J. w sprawie o sygn. akt (...) w zakresie egzekucji alimentów bieżących od października 2012 r., oddalając wniosek powoda o zabezpieczenie powództwa w pozostałej części.

/postanowienie k. 19/

W odpowiedzi na pozew z dnia 30 stycznia 2013 r. pozwana B. M. wniosła o oddalenie powództwa i o orzeczenie o kosztach postępowania według norm przepisanych. Jednocześnie wniosła, o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Widzewa w Łodzi V Wydział Rodzinny i Nieletnich w celu połączenia i rozpoznania ze sprawą o sygn. akt (...) oraz o zwolnienie od kosztów sądowych i wyznaczenie pełnomocnika z urzędu.

W uzasadnieniu pozwana podała, że w dniu 20 września 2012 r. wytoczyła przeciwko powodowi powództwo o podwyższenie alimentów zasądzonych w pkt 2 wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 8 kwietnia 2004 r. w sprawie o sygn. akt (...) z żądaniem przedłużenia trwania obowiązku alimentacyjnego. W ocenie strony pozwanej niniejsze powództwo nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż pozwana myślała, że świadczenie alimentacyjne zostało przyznane jej na stałe, a Sąd Okręgowy nie poinformował jej, że po 5 latach ma wystąpić o jego przedłużenie. Co więcej, powód nie wystąpił o ustalenie, że obowiązek ten wygasł. Pozwana podniosła również, że jest osobą bardzo schorowaną z powodu schorzeń kręgosłupa i stóp, a także że sprawuje opiekę nad będącymi w podeszłym wieku rodzicami. W związku z tym, nie może pracować, a jej jedynym źródłem utrzymania jest zasiłek opiekuńczy w kwocie 520 zł.

/odpowiedź na pozew k. 23-25/

W dniu 30 stycznia 2013 r. pozwana wniosła zażalenie na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia niniejszego postępowania, zaskarżając jej w części uwzględniającej wniosek powoda i wnosząc o jego uchylenie w całości. Pozwana podniosła, że pozwany nie uprawdopodobnił w należyty sposób, że jego roszczenie jest wiarygodne, a także, że orzeczenie to pozbawia ją środków bieżącego utrzymania, będącą główną funkcją alimentów.

/zażalenie k. 55-56/

Postanowieniem z dnia 11 lutego 2013 r. Sąd zwolnił pozwaną B. M. od kosztów sądowych w całości i ustanowił dla niej pełnomocnika z urzędu.

/postanowienie k. 59/

Sąd Okręgowy w Łodzi postanowieniem z dnia 15 maja 2013 r. w sprawie o sygn. akt (...) oddalił zażalenie pozwanej na wydane w niniejszej sprawie postanowienie o zabezpieczeniu.

/postanowienie k. 74/

W trakcie rozprawy w dniu 4 października 2013 r. pełnomocnik pozwanej wniósł o zasądzenie kosztów procesu oraz opłaty za udzieloną pomoc prawną z urzędu wskazując, że nie została ona opłacona w całości ani w części. Jednocześnie oświadczył, że popiera wniosek o przekazanie sprawy w celu łącznego rozpoznania ze sprawą(...) Natomiast, pełnomocnik powoda wniósł o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu prawomocnego zakończenia sprawy o podwyższenie alimentów.

Postanowieniem wydanym w toku tej rozprawy, Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanej o połączenie niniejszej sprawy ze sprawą o sygn. akt (...)i wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania w przedmiotowej sprawie do czasu prawomocnego zakończenia i rozstrzygnięcia sprawy o sygn. akt (...)

/protokół rozprawy k. 93-94/

W piśmie procesowym pełnomocnika powoda z dnia 16 grudnia 2015 r. zostało potrzymane dotychczasowe stanowisko w sprawie strony powodowej i poinformowano o oddaleniu powództwa pozwanej w sprawie o sygn. akt (...)

/pismo procesowe strony powodowej k. 102-103/

Postanowieniem z dnia 5 stycznia 2016 r. Sąd podjął postępowanie w sprawie.

/postanowienie k. 105/

W piśmie procesowym z dnia 8 lutego 2016 r. pełnomocnik pozwanej podał, że pozwane uznaje powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego od daty wytoczenia powództwa.

/pismo procesowe strony pozwanej k. 108-109/

W toku rozprawy z dnia 30 maja 2016 r. strony potrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie. W toku niniejszej sprawy powódka uznała powództwo w części.

/protokół rozprawy z dnia 30 maja 2016 r. k. 137/

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

W wyroku z dnia 8 kwietnia 2004 r. Sąd Okręgowy w Łodzi, XII Wydział Cywilny Rodzinny w sprawie o sygn. akt (...) orzekł o rozwiązaniu przez rozwód związku małżeńskiego W. M. i B. M. bez orzekania o winie, jednocześnie zasądzając od W. M. na rzecz B. M. tytułem alimentów kwotę po 700 zł miesięcznie płatną do rąk B. M. do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie o sygn. akt (...) tytułem zaspokojenia potrzeb rodziny.

/wyrok w sprawie o sygn. akt (...) k. 4-4 verte/

Orzeczenie to stało się prawomocne z dniem 30 maja 2004 r.

/ okoliczność bezsporna/

Wyrokiem z dnia 16 marca 2015 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi V Wydział Rodzinny i Nieletnich w sprawie o sygn. akt (...) oddalił powództwo B. M. przeciwko W. M. o podwyższenie alimentów, jednocześnie nie obciążając B. M. należnym W. M. kosztami zastępstwa procesowego.

/wyrok w sprawie o sygn. akt (...) k. 112/

Orzeczenie to zostało utrzymane w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie o sygn. akt (...) w którym oddalono apelację B. M..

/wyrok w sprawie o sygn. akt(...)k. 127/

W toku prowadzonej egzekucji przez Komornika Sądowego w B. A. J. o sygn. akt (...) z wniosku B. M. z dnia 4 października 2012 r. przeciwko W. M. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 8 kwietnia 2004 r. w sprawie o sygn. akt (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 21 sierpnia 2012 r., do dnia 9 lipca 2015 r. została wyegzekwowano łącznie kwotę 12.781,23 zł, w tym kwotę 7.379,83 zł przekazaną na

rzecz wierzycielki. Ustalono, że powód ma jeszcze zaległości w wysokości 33.618,03 zł, z czego 29.232,42 zł tytułem zaległych alimentów bez miesiąca 10/12.

/zaświadczenie o dokonanych wpłatach k. 135, stan sprawy sygn. akt (...)k 136/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w niniejszej sprawie jest zasadne i jako takie, zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawę prawną zgłoszonego powództwa stanowi art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Zatem, wskazany przepis stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub wskutek, których zobowiązanie nie może być egzekwowane. Do zdarzeń wskazanych w treści cytowanego przepisu należy zaliczyć takie stany rzeczy, z którymi przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązania albo które powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu egzekucyjnego.

W rozpoznawanej sprawie powód dla uzasadnienia zgłoszonego żądania podniósł zarzut wygaśnięcia z mocy prawa obowiązku alimentacyjnego względem pozwanej, wynikającego z wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi, XII Wydział Cywilny Rodzinny z dnia 8 kwietnia 2004 r. w sprawie o sygn. akt (...). We wskazanym orzeczeniu, Sąd orzekł o rozwiązaniu przez rozwód małżeństwa stron, zasądzając od powoda na rzecz pozwanej alimenty tytułem zaspokojenia potrzeb rodziny w wysokości 700 zł miesięcznie. Natomiast, wyrok ten nie zawierała rozstrzygnięcia w przedmiocie winy za rozpad małżeństwa którejkolwiek ze stron.

Zgodnie z art. 128 k.r.i.o., obowiązek alimentacyjny to obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby środków wychowania, i polega on na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego (art. 135 § 2 in fine k.r.i.o.). Podstawę orzeczenia obowiązku alimentacyjnego między byłymi małżonkami stanowi art. 60 § 1 i 2 k.r.i.o., a zakres tego obowiązku zależy od obarczenia jednego z małżonków lub obojga winą za rozpad małżeństwa. Natomiast zgodnie z art. 60 § 3 k.r.i.o., obowiązek dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu wygasa w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa, a gdy zobowiązanym jest małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia - z upływem pięciu lat od orzeczenia rozwodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin pięcioletni. Wynikające z tego przepisu czasowe ograniczenie obowiązku alimentacyjnego między rozwiedzionymi małżonkami występuje jedynie, gdy zobowiązany do alimentacji jest małżonek nie ponoszący winy rozkładu małżeństwa, i to niezależnie od tego, czy jest zobowiązany w stosunku do małżonka, który taką winę, czy też nie. Termin pięcioletni biegnie od daty uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwód, a po jego upływie obowiązek alimentacyjny wygasa ex lege, chyba że sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży okres jego trwania. Do takiego przedłużenia może dojść tylko pod warunkiem wystąpienia jeszcze przed upływem tego terminu „wyjątkowych okoliczności”, natomiast uprawniony może wytoczyć powództwo o przedłużenie terminu istnienia obowiązku alimentacyjnego także po upływie pięcioletniego terminu określonego w art. 60 § 3 k.r.i.o. (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 15 września 1978 r., w sprawie o sygn. akt III CZP 57/78, Legalis nr 21059). Także wytoczenie powództwa o podwyższenie alimentów po upływie tego okresu stanowi żądanie przedłużenia okresu trwania obowiązku alimentacyjnego (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 31 października 1973 r., w sprawie o sygn. akt III CZP 58/73, Legalis nr 17443).

W przedmiotowej sprawie, pozwana w dniu 20 września 2012 r. wytoczyła przeciwko powodowi powództwo o podwyższenie alimentów. Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi V Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w sprawie o sygn. akt (...) z dnia 16 marca 2015 r., utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie o sygn. akt (...) powództwo pozwanej w tym przedmiocie zostało oddalone. Wobec tego, nie doszło do skutecznego przedłużenia okresu obowiązku alimentacyjnego powoda względem pozwanej. Zatem, zobowiązanie dostarczania środków utrzymania pozwanej przez powoda wygasło zgodnie z dyspozycją art. 60

§ 3 k.r.i.o. po upływie 5 lat od dnia uprawomocnienia orzeczenia ustanawiającego obowiązek alimentacyjny, tj. od dnia 30 kwietnia 2004 r. Mając to na uwadze, należało orzec o pozbawieniu wykonalności w części tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 8 kwietnia 2004 roku w sprawie o sygn. akt (...) w zakresie punktu 2 zasądzającego od powoda W. M. na rzecz pozwanej B. M. alimenty w wysokości 700 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 maja 2009 r. tj. zgodnie z żądaniem pozwu.

Na marginesie powyższych rozważań należy wskazać, że pozwana uznała powództwo, lecz od daty jego wytoczenia. Uznanie powództwa jest dyspozytywną czynnością procesową pozwanego, który nie tylko uznaje samo żądanie pozwu, lecz również to, że uzasadniają je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne, i może być całkowite lub częściowe albo odnosić się do niektórych z żądań pozwu. Przez uznanie powództwa, pozwany godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego żądanie powoda (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 18 marca 2011 r., sygn. akt III CSK 127/10, Legalis nr 392540). Natomiast, sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa (art. 213 § 2 k.p.c.). Mając na uwadze fakt, że obowiązek alimentacyjny, którego dotyczy niniejsza sprawa, wygasł z mocy prawa po upływie 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia go ustanawiającego, zastrzeżenie pozwanej o uznaniu powództwa od daty wniesienia pozwu jest irrelewantne, gdyż sąd nie jest związany uznaniem w tym zakresie, ponieważ jest ono sprzeczne z prawem.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Niniejszą sprawę wygrał powód, w związku z tym pozwana powinna zwrócić na jego rzecz poniesione przez niego koszty procesu. Natomiast, zwolnienie pozwanej od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w całości nie zwalnia jej od obowiązku zwrotu powodowi kosztów procesu.

Na koszty procesu po stronie powoda złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 1225 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2.400 zł ustalone zgodnie z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 461 z późn. zm.) oraz opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Mając to na uwadze, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.642 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt 2. sentencji wyroku).

Na podstawie przepisów § 2 ustęp 1-3, § 6 pkt 5), § 19 i § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 461 z późn. zm.) Sąd przyznał adwokat B. P. wynagrodzenie w kwocie 2.952 zł (2.400 zł x 23%), tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej B. M. z urzędu i nakazał wypłatę wynagrodzenia ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi (punkt 3 sentencji wyroku)